16.11.2008

Aleksis K – viikonvaihde

Vapauden aika

Nyt alkavat ihanat ajat, kun kaupoista saa ruveta ostamaan käyriä kurkkuja yötä päivää. Ensin antoi Euroopan unioni luvan kaupitella kurkkuja ja muita vihanneksia, jotka eivät ole aivan täsmälleen oikean muotoisia. Heti perään Suomessa päästiin sovintoon sitä, että kaupat kenties saavat olla auki myös sunnuntaisin.

Sovinto on tosin vielä vähän tulkinnanvarainen, sillä siinä näyttää olevan vielä mukana muutamia rajoituksia. Ne ovat suunnilleen sellaisia, että isot kaupat saavat olla auki myös sunnuntaisin, paitsi jos ei ole isänpäivä tai muu juhla, mutta sen sijaan pienet kaupat saavat olla auki milloin tahansa, vaikka olisi mikä juhla, paitsi jos on jokin juhla joka on erikseen määritelty kiinniolopäiväksi ja -yöksi. Ymmärtääkseni myös aukiolon takarajaa muutetaan siten, että sunnuntaisin kaupat saavat olla auki vain kello 18:aan, paitsi siinä tapauksessa, jos ne saavat olla auki kello 21:een, ellei sitten satu olemaan sellainen sunnuntai, jolloin ne saavat olla auki tuntia pitempään kuin kello 12:een, kuitenkin sillä poikkeuksella, että kesäaikaan siirryttäessä nämä ajat siirtyvät tunnin verran kesään päin, ja talviaikaan siirryttäessä päinvastoin, lukuun ottamatta niitä tapauksia, jolloin kauppiaan kello on sen verran väärässä, että kauppa suljetaankin jo varttituntia aikaisemmin.

Eiköhän tämäkin sotku selviä, kunhan uudet säännöt ovat olleet voimassa parikymmentä vuotta ja niihin totutaan. Samoin oppinemme samassa ajassa silmämäärin mittaamaan, milloin kurkku käyristyy kymmenen sentin matkalla yli yhden sentin, jolloin se kuuluu kakkosluokkaan, kun se muissa tapauksissa on ykkösluokan elintarvike.

Mutta siis joka tapauksessa vapauden aika kaupankäynnissä on alkanut. Tästä on hyvä jatkaa. Hallitus on varmaan jo asettanut komitean miettimään kaupan vapauttamisen pitkän tähtäyksen strategiaa, jossa määritellään, millä tavalla kauppaa vapautetaan vuoteen 2050 mennessä.

Odotettavissa saattaa olla vielä rajumpia päätöksiä kuin mitä nyt on nähty. En pidä mahdottomana, vaikka jo 2030-luvulla Suomessa olisi kauppoja, joista saisi ostaa soikeahkoja omenia isänpäivän aattona kello 21:n jälkeen, tietenkin sillä edellytyksellä, että kauppa sijaitsee yli 30 kilometrin päässä vähintään 50 000 asukkaan kaupungista ja on pinta-alaltaan vähintään neljä hehtaaria. Jos tässä onnistutaan, voimme nähdä vielä senkin ihmeen, että 2040-luvulla saa keskiolutta jo kello 8.45, kenties peräti 21.15:een saakka. Sellainenkin uudistus saattaa tulla, että ostoskärryissä voisi käyttää panttirahana myös kahden euron kolikkoa, pienissä kaupoissa ehkä myös kymmensenttistä. Toisaalta vapauden aallon vastapainoksi kaivataan myös joitakin uusia direktiivejä. Esimerkiksi pullonpalautusautomaatin sijoittamisesta kaivataan valtakunnallista tai EU-tasoista ohjesääntöä, koska nykyisinhän ne ovat ihan missä sattuu.

Selvää tietysti on, että tällaisten uudistusten läpivienti vaatii sitkeitä neuvotteluja useiden vuosikymmenten aikana, mutta lopulta ne saattavat hyvinkin toteutua, kun nyt on saatu pää auki.

BY NC ND

Artikkelin lähde Kaleva